

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ-гр.СМОЛЯН
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ
”ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – КЛИСУРА”

гр.Клисуре, ул. „20-ти Април” №26, Email: dgsklisura@ucdp-smolian.com

Одобрил:.....*П.....

/инж. Христо Колев-Директор ТП -ДГС-Клисуре/

/Налице е положен подпис, като същият е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679/

**ПРОГРАМА
ЗА МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ ЗА ИНВАНЗИВНИТЕ ВИДОВЕ И
ЗА ПРЕМАХВАНЕ НА НЕМЕСТНИТЕ ВИДОВЕ С ИЗРАЗЕН
ИНВАНЗИВЕН ПОТЕНЦИАЛ, КОНСТАТИРАНИ НА
ТЕРИТОРИЯТА, УПРАВЛЯВАНА ОТ ТП ДГС-КЛИСУРА**

Клисуре-2022г.

Във връзка с Индикатор 10.3.3 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България

Списък на инвазивните чужди видове в национален стандарт за отговорно управление на горите на България от 2016 г. (Приложение 8), които не трябва да се използват за залесяване в териториите в обхвата на сертифицираните стопанства.

No	Инвазивен вид	статус
1	!Acer negundo (Ясенолистен явор)	инвазивен
2	!Ailanthus altissima (Айлант)	инвазивен
3	!Amorpha fruticosa (Аморфа)	инвазивен
4	Broussonetia papyrifera (Хартиено дърво)	потенциално инвазивен
5	Elaeagnus angustifolia (Миризлива върба)	инвазивен
6	Koelreuteria paniculata (Китайски мехурник)	потенциално инвазивен
7	Lycium barbarum(Китайски лициум, Годжи бери)	потенциално инвазивен
8	Fraxinus pennsylvanica(Пенсилвански ясен)	инвазивен
9	Fraxinus americana (Американски ясен)	инвазивен
10	!Robinia pseudacacia (Бяла акация)	инвазивен

Със знак ! са отбелязани видовете, включени в „Списък с най-опасните инвазивни чужди видове, застрашаващи биоразнообразието на Европа“.

В световен мащаб инвазивните чужди видове (ИЧВ) се смятат за втората по важност причина за намаляването на биоразнообразието след директното унищожаване на местообитанията. Въздействието (impact) на ИЧВ върху околната среда се проявява чрез следните механизми: конкуренция, хищничество, хибридизация, пренасяне на болести, паразитизъм, отравяне/токсичност, био-обраствания, паша/ унищожаване на растителността/ фитофагия; химични, физични и структурни промени в екосистемите и взаимодействие с други чужди видове. Въздействието може да има различна големина в зависимост от това как се отразява на различните нива на организация на организмите:

- 1) масивно въздействие – причинява поне локално унищожаване на местните видове и необратими промени в състава на съобществото;
- 2) голямо – причинява промени в съобществото, които са обратими след премахване на чуждия вид;
- 3) умерено – причинява намаляване размера на популациите на местните видове, но без промени в съобществото;
- 4) слабо – влияе отрицателно върху състоянието на отделните индивиди, но не намалява размера на популациите;
- и 5) незначително въздействие – не влияе отрицателно върху състоянието на индивидите.

Мониторинг на инвазивните видове на територията на ДГС-Клисура.

Стопанството трябва да разполага със следните документи:

- списък на инвазивните видове, срещащи се на територията им;
- списък на подотделите по ГСП(ЛУП), в които се среща съответния инвазивен вид;
- формуляри от проведен мониторинг през годината;
- доклад, обобщаващ проведения мониторинг
- и програма за мониторинг и контрол на инвазивните видове и за премахване на неместните видове с изразен инвазивен потенциал, констатирани на територията, управлявана от ТП ДГС .

Теренният персонал на стопанството да извършва периодичен мониторинг и да контролира разпространението на инвазивни видове (растителни и животински) в поверените им участъци, като се следи за евентуални негативни екологични въздействия.

При констатиране на неместни видове с изразен инвазивен потенциал в територии за които няма сведения се съставя констативен протокол, който се прилага в досието на принцип 10. В този случай при установено разпространение на инвазивни видове извън териториите, в които ИЧВ са въведени в миналото и този факт е отразен в таксационните описания на съответните насаждения, се информира старши лесничея на участъка и заместник директора, които планират и организират прилагането на мерки за контрол на разпространението и премахването им.

Мерките трябва да бъдат съобразени с биологичните и екологичните особености на съответния инвазивен вид. В зависимост от конкретните условия мерките за управление (метода при борбата с ИЧВ растения) се състоят от **физически, химически или биологични** действия, насочени към ликвидиране, контрол на популацията или ограничаване на разпространението на популация от инвазивен чужд вид. Когато е целесъобразно, мерките за управление включват действия по отношение на приемащата екосистема, насочени към повишаване на нейната устойчивост спрямо настоящите и бъдещите инвазии (**екологичен**). Най-добре е да прилагаме комбинация от различни методи, в зависимост от конкретните условия, като те бъдат съобразени с изискванията на нормативната уредба и горската сертификация.

Мерките за управление се основават на анализ на разходите и ползите и включват също така мерките за възстановяване, които да подпомогнат екосистема, която е деградирала, увредена или унищожена от инвазивен чужд вид. При прилагането на мерките за управление се гарантира, че при използваните методи надлежно се зачита човешкото здраве и околната среда.

Неправилната борба с ИЧВ дървета и храсти само умножава и задълбочава проблема. При отсичане и опожаряване се образуват множество коренови издънки и още по-гъсти обраствания. В почвата има спящи семена и унищожаване на старите храсти и дървета води до просветляване на мястото и стимулира образуването на голям брой нови млади растения.

Третирането с хербициди може да е успешно. Видът и количеството им обаче трябва точно да се определи от експерт, за да не се стигне до замърсяване на почвите, водите и унищожаване на местни растения и животни. Тук трябва да се съобразим и с изискванията на стандарта в случаите на употреба на Химически пестициди на територията на ДГС/ДЛС.

Нужна е последователна и упорита борба, в продължение на години, до пълно унищожение на третираните групи. Всяко останало стъбло дава възможност на кореновата система да се възстанови и да образува нови издънки.

Контрол на инвазивните видове на територията на ДГС-Клисура.

Най-сигурният начин за предпазване е да не се позволява навлизането на тези видове и да се реагира веднага, при първата поява на нови растения. Ограничаването на разпространението е основен подход за борба с ИЧВ растенията. Това може да стане само с подкрепата на местните общности и всички, които имат интереси и отговорности, свързани с тях.

Най-евтиният и ефективен метод е превенцията и ранното откриване и бързо елиминиране.

Механичен контрол на инвазивни дървета и храсти:

- Директно изкореняване (само при млади индивиди със семенен произход);
- Изгребване на почвата с булдозер (причинява ерозия, унищожават се и другите видове);

- Опожаряване;
 - Няколкократно ежегодно окосяване/изрязване на млади индивиди;
 - Обелване на пръстен от кората и ликото;
 - Покриване с черен полиетилен/непрозрачно платно за поне 1-2 години.
- Всички тези методи стимулират образуването на издънки!!!

Химичен контрол на инвазивни дървета и храсти:

- Пръскане на листната маса с хербициди;
- Отрязване на стъблото и третиране с препарат;
- Обелване на кората и третиране с препарат;
- Третиране на основата на ствола (долните 30-40 cm) чрез пръскане на препарат;
- Пробиване на отвори в дървесината с дрелка и инжектиране на препарат;
- Насичане на ствола в основата под наклон и инжектиране на препарат;
- Отрязване на стъблото и третиране на отреза с готварска сол.

Биологична борба с инвазивни дървета и храсти:

- Използване на насекоми или гъбни вредители за борба;
- Досега няма общоприети специфични биологични вредители за акация(салкъм), айлант и аморфа.

Недостатък при биологичната борба - ще бъдат унищожени и култивираните дървета

Екологична борба с инвазивните дървета и храсти:

Когато е целесъобразно, мерките за управление включват действия по отношение на приемащата екосистема, насочени към повишаване на нейната устойчивост спрямо настоящите и бъдещите инвазии.

Културен контрол на инвазивни дървета и храсти:

- Популяризиране на проблема с инвазивните дървета и храсти и привличане на съмишленици;
- Преустановяване на преднамереното засяване/засаждане на инвазивни видове;
- Ангажиране на местните общности в контрола (напр. при регистриране на нови находища);
- Налагане на практики, които не стимулират навлизането и разпространяването на инвазивни видове (напр. да се избягва създаването на пространства с нарушена растителна покривка – инвазивните видове са много добри колонизатори).

Първоначални цели на третирането в едно находище

- Да се изтощи/увреди кореновата система;
- Да се преустанови образуването и разпространението на нови семена;
- Да се елиминират незабавно семената, пониците и младите индивиди.

Общи препоръки:

- Прилагането единствено на механичен контрол не е ефикасно и ще доведе до стимулиране на издънките!!!
- Изрязване на стъблата се препоръчва да се прави през лятото, когато има най-малко резерви в кореновата система;
- Оптимално използване на местната растителност – напр. плътно засенчване с местни видове подпомага борбата;
- Третирането с хербициди трябва да става незабавно след направа на отреза и не по-късно от 1 час след това;

- Покриване на третираните места с плътен черен полиетилен (или друг непрозрачен текстилен материал) и затрупването им със слама/сено за поне 1-2 години;
- Започването (за 1-2 години) и недовършването на химичен контрол с определен препарат може да доведе до развиване на резистентност в инвазивния вид!!!
- Липсата на достатъчно дълъг (3–5 години) и строг контрол след третиранията ще доведе до възстановяване и дори сгъстяване на находището!!!

НАРЕДБА № 2 ОТ 7 ФЕВРУАРИ 2013 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ЗАЛЕСЯВАНЕ НА ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ И ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СПЕЦИАЛНИ, ЗАЩИТНИ И СТОПАНСКИ ГОРИ И НА ГОРИ В ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА СЪЗДАДЕНИТЕ КУЛТУРИ, ТЯХНОТО ОТЧИТАНЕ

Издадена от министъра на земеделието и храните

Обн. ДВ. бр.16 от 19 Февруари 2013г.

Чл. 2. (1) За залесяване се използват местни и интродуцирани дървесни и храстови видове, които са подходящи за условията на месторастене и притежават необходимите устойчивост и качества за постигане на поставените цели на залесяването.

(2) Използването на неместни дървесни и храстови видове за залесяване, както и повторното въвеждане в природата на местни дървесни и храстови видове, се извършва съгласно изискванията на Закона за биологичното разнообразие.

(3) Залесяването на незалесени площи, попадащи в границите на защитени територии и защитени зони по НАТУРА 2000, се извършва в съответствие с установените режими в заповедите им за обявяване и планове за управление.

(4) Изкуственото възобновяване на съществуващи горски култури в защитени зони по НАТУРА 2000 може да се извършва със същите дървесни видове и култивари, с които са създадени.

26. "интродуцирани видове" са чуждоземни дървесни и храстови видове, които са въведени както извън, така и в границите на естественото им разпространение, където не са се срещали в естествено състояние;

39. "неместен вид" е вид, който в естествено състояние не се среща и не е бил разпространен в миналото в даден район;